

BTL

Advies

DE HAAF

BERGEN

FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

**F L O R A - E N
F A U N A O N D E R Z O E K**

**L O C A T I E D E H A A F
B E R G E N**

HEIJMANS VASTGOED REALISATIE B.V

COLOFON

Oisterwijk, 15 maart 2007

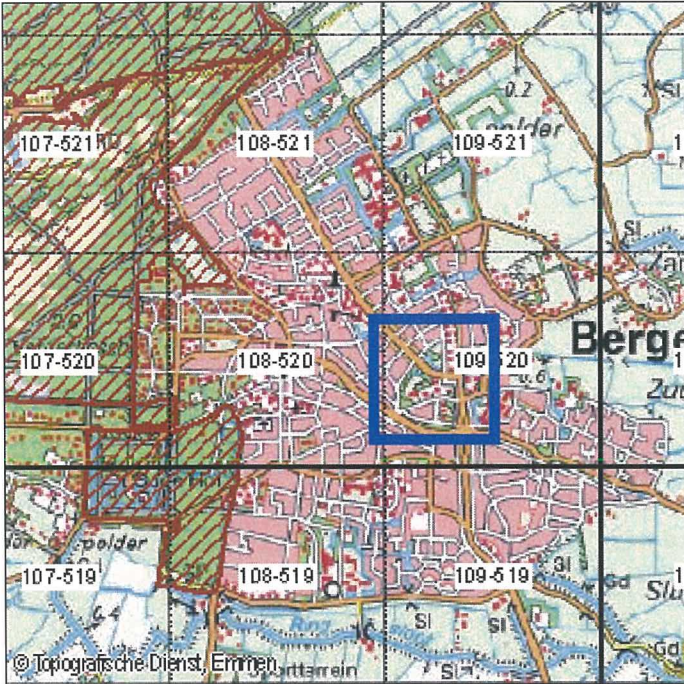
Opgesteld door **BTL Advies BV.**
Parklaan 1
5061 JV Oisterwijk
Postbus 385
5060 AJ OISTERWIJK
t 013 52 99 555
f 013 52 99 550
e advies@btl.nl

Opdrachtgever Heijmans Vastgoed Realisatie B.V.

Projectnummer 227170

INHOUD

INHOUD	5
1 INLEIDING	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Plangebied en huidige situatie	7
1.3 Toekomstige situatie, activiteiten en periode	7
1.4 Beschermingskader	8
2 WERKWIJZE	11
2.1 Bron- en literatuuronderzoek	11
2.2 Biotootoets	12
3 MOGELIJK VOORKOMENDE BESCHERMDE FLORA EN FAUNA	13
3.1 Ecologische structuren	13
3.2 Beschermde soorten	14
3.3 Ontheffingsplichtige soorten	19
3.4 Conflicten met de Flora- en faunawet (schade aan beschermde soorten)	19
4 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	23
4.1 conclusie	23
4.2 aanvullend onderzoek	23
LITERATUUR	25

ligging Habitatrichtlijngebied Noordhollands Duinreservaat (gearceerd)

ligging plangebied De Haaf Bergen

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Heijmans Vastgoed Realisatie B.V. is voornemens een deel van het landgoed De Haaf in Bergen te ontwikkelen ten behoeve van woningbouw.

In de vigerende Flora- en faunawet (25 mei 1998) staat in artikel 1 t/m 18 beschreven dat de verstoring van bedreigde inheemse plant- en diersoorten verboden is. Voor het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen, waaronder ook het realiseren van nieuwe woningen, verplicht de Flora- en faunawet de bestaande natuurwaarden in kaart te brengen en indien nodig passende maatregelen te treffen voor het beschermen en in stand houden van bij Wet beschermde soorten.

Het doel van dit flora- en faunaonderzoek is dan ook het onderzoeken en rapporteren van het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten en andere natuurwaarden in het plangebied. Van eventueel voorkomende beschermde soorten wordt geschat of de soort of populatie door de activiteiten schade ondervindt. Op basis van deze aspecten wordt de afweging gemaakt of het wel of niet nodig is een ontheffingsvergunning aan te vragen in het kader van de Flora- en faunawet, artikel 75, vierde en vijfde lid, sub C.

1.2 PLANGEBIED EN HUIDIGE SITUATIE

Het plangebied bestaat uit het landgoed De Haaf en is gelegen aan de Natteweg in de gemeente Bergen (provincie Noord-Holland). Het plangebied bevindt zich in kilometerhok 109-520. Het plangebied wordt in het noorden begrensd door de Koninginneweg, in het westen door Marijkeweg en de Waldeck Pymontlaan en in het zuiden door de Natteweg. In het oosten wordt het plangebied begrensd door de kadastrale grenzen van de percelen, die tot het landgoed behoren. De villa met tuin en het transformatorhuisje die ook op het landgoed zijn gelegen, vallen buiten het plangebied.

Het plangebied is in gebruik als conferentiecentrum en bestaat uit een tweetal gebouwen, een parkeerterrein en een tuin. De tuin bestaat voor het grootste deel uit gazon. Daarnaast is een grote vijver aanwezig en langs de randen van het terrein en rond de gebouwen is beplanting aanwezig. Een uitgebreide beschrijving van het plangebied en omgeving is te vinden in paragraaf 3.1: ecologische structuren.

1.3 TOEKOMSTIGE SITUATIE, ACTIVITEITEN EN PERIODE

Op het terrein van landgoed De Haaf worden woningen gerealiseerd. Het ontwerp van het terrein is nog in de schetsfase, maar zal zeer waarschijnlijk bestaan uit drie appartementen gebouwen met in totaal ca. 30 woningen en één blok van 8 grondgebonden woningen. Bij de herinrichting van het terrein wordt de huidige groenstructuur zoveel mogelijk behouden. Ook de vijver wordt gehandhaafd. De start van de bouw van de woningen is voorzien voor de tweede helft van 2008.

1.4 BESCHERMINGSKADER

De bescherming van soorten en hun leefgebieden is geregeld in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en op nationaal niveau verankerd in de Flora- en faunawet en de vernieuwde Natuurbeschermingswet van 1998.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder van de leefgebieden van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. Er zijn 79 gebieden aangewezen als speciale beschermingszone. Deze gebieden maken onderdeel uit van Natura 2000, het Europese initiatief van een duurzaam ecologisch netwerk van natuurgebieden in Europa. De richtlijn stelt nadere regels voor de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten. Het plangebied en de directe omgeving behoren niet tot de gebieden die in dit kader zijn aangemeld.

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats en habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van de Habitatrichtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II van de Habitatrichtlijn vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten (communautair belang) die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen. Op dit moment staan in totaal 141 op de nominatie voor aanwijzing als Habitatrichtlijngebied. Ten westen van de bebouwde kom van Bergen bevindt zich het Habitatrichtlijngebied Noordhollands Duinreservaat (zie ook § 3.1).

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998, die op 1 oktober 2005 in werking is getreden, richt zich op de bescherming van daartoe aangewezen gebieden, het beheer en het voorkomen van bepaalde schadelijke handelingen. In deze gebieden, bestaande uit Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en Beschermd Natuurmonumenten, staat instandhouding van soorten en systemen voorop. Het plangebied en de directe omgeving behoren niet tot een Beschermd Natuurmonument. Wel ligt in de directe omgeving het Habitatrichtlijngebied Noordhollands Duinreservaat.

Flora- en faunawet

De soortenbeschermingsaspecten uit de Habitat- en Vogelrichtlijn zijn geïmplementeerd in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet (Stb. 1998,402) richt zich op de bescherming van planten- en diersoorten binnen en buiten de beschermde natuurgebieden. Uitgangspunt is het nee, tenzij beginsel.

Alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen, plantensoorten en andere diersoorten zijn bij AMvB (Stb. 2000,523) beschermd.

In februari 2005 is de nieuwe Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) in het Staatsblad gepubliceerd en daarmee in werking treden. Hierin zijn onder andere een aantal algemene soorten opgenomen, die onder bepaalde voorwaarden, een vrijstelling hebben gekregen voor artikelen 8 tot en met 12. Vanaf dat moment wordt gewerkt met drie beschermingscategorieën:

- **streng beschermde soorten:** alle soorten van de Europese Habitatrichtlijn (bijlage IV) van de Europese Vogelrichtlijn (bijlage 1) en de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen inheemse dier- en plantsoorten. Negatieve effecten op streng beschermde soorten moeten door middel van compensatie teniet worden gedaan. Voor uitvoering van werkzaamheden die strijdig zijn met de Flora- en faunawet kan ontheffing worden aangevraagd (artikel 75, lid 4 en 5, sub c en artikel 2, derde lid van het Besluit vrijstelling beschermde plant- en diersoorten).
- **algemene beschermde soorten:** voor de meeste activiteiten (bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen) zijn deze vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag. Voor andere activiteiten is wel een ontheffing nodig; deze wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zg. lichte toets).
- **overige beschermde soorten:** dit zijn soorten die niet onder de vorige twee categorieën vallen. Voor de meeste activiteiten (bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen) zijn deze soorten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Voor andere activiteiten is wel een ontheffing nodig; deze wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zg. lichte toets). Geen gedragscode betekent geen vrijstelling voor deze categorie.

Rode Lijst soorten

Voor de soortengroepen: planten, vogels, amfibieën en reptielen, zoogdieren, zoetwatervissen, dagvlinders, libellen, sprinkhanen, korstmossen en paddenstoelen zijn lijsten vastgesteld met daarop vermeld de met uitsterven bedreigde en kwetsbare soorten, de zogenaamde rode lijsten. Deze zijn per soortgroep gepubliceerd in de Staatscourant. Echter op dit moment heeft plaatsing op de Rode Lijst geen juridische beschermde status. Voor Rode lijst soorten hoeft daarom geen ontheffingsaanvraag te worden ingediend.

In de uit te voeren werkzaamheden wordt met de algemeen geldende zorgplicht voor planten- en dieren -voor zover dat mag worden verwacht- rekening gehouden. Op iedere burger rust de zorgplicht om binnen vermogen deze soorten te beschermen en te behouden.

2 WERKWIJZE

Dit flora- en faunaonderzoek bestaat uit:

- bron- en literatuuronderzoek (2.1)
- biotooptoets (2.2)

2.1 BRON- EN LITERATUURONDERZOEK

Het bron- en literatuuronderzoek omvat een literatuur- en kaartstudie naar de actuele waarden en betekenis van het plangebied. Daarbij zijn zowel de eigen waarden van het plangebied als ook de waarden van het plangebied voor de bredere omgeving beschouwd. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van flora en fauna-atlassen. Deze atlassen geven een beeld van de verspreiding van betreffende soorten in een bepaald gebied op basis van 5 bij 5 kilometerhokken. Daarnaast is met behulp van een topografische atlas en andere bronnen een inzicht verkregen in het plangebied en de omgeving, waarna een inschatting is gemaakt welke soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Voor dit flora- en faunaonderzoek is geen gebruik gemaakt van de gegevens van het natuurloket. Voor het kilometerhok, waarin het plangebied is gelegen, zijn alleen de soortgroepen vaatplanten, vissen en dagvlinders goed onderzocht. Informatie omtrent verspreiding van deze soortgroepen voor het plangebied is uit de gebruikte bronnen en de biotooptoets verkregen.

Om te komen tot een goed inzicht in mogelijk voorkomende soorten zijn voor het onderzoek de volgende informatiebronnen geraadpleegd:

Flora- en fauna-atlassen

Bij de atlasinventarisatie is gebruik gemaakt van de volgende atlassen:

- Atlas van de Nederlandse broedvogels (2002);
- Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997);
- Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen (1997);
- Atlas van de Nederlandse zoogdieren (1992);
- De Dagvlinders van Nederland (2006);
- De Nederlandse libellen (2002);
- De Wespen en mieren van Nederland (2004).

Jaarverslagen

- Ravon Jaarverslag 2005 (2006).

Overige bronnen

- Rekening houden met Habitatrictlijnsoorten in Noord-Holland (2002)
- Soorten van de Habitatrictlijn (2004)

2.2 BIOTOOPTOETS

Tijdens de biotooptoets zijn de uitkomsten van het bron- en literatuuronderzoek in het veld gecontroleerd en getoetst. In het bijzonder is de mogelijkheid van het voorkomen van (streng) beschermde soorten onderzocht.

Het doel van de biotooptoets was om op korte termijn een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De periode waarin de biotooptoets heeft plaatsgevonden (maart) is voor flora en fauna te vroeg om een dekkende inventarisatie uit te voeren. Daarom zijn tijdens de biotooptoets de eisen die soorten en soortengroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot schuil- en verblijfplaatsen, winterverblijven en voedselgebieden, vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Op die manier is ook de geschiktheid van het plangebied meegenomen voor flora en fauna die buiten het seizoen van het veldwerk actief zijn. Beschermde soorten, die tijdens de biotooptoets zijn aangetroffen, zijn geregistreerd. Tijdens de biotooptoets is de lijst welke tijdens het bron- en literatuuronderzoek is opgesteld, gecontroleerd en bijgewerkt.

Wat betreft planten is voornamelijk gelet op de vegetatiestructuur, abiotische omstandigheden en biotopen. Voor het onderzoeken van de aanwezige fauna zijn de eventuele schuil- en verblijfplaatsen, overwinteringslocaties en foerageergebieden nader bekeken. Ook hier kan men veel afleiden uit de aanwezige vegetatiestructuren en abiotische kenmerken van de omgeving. Voor bijvoorbeeld vleermuizen en spechten is gekeken of er bomen met holten en spleten zijn.

3 MOGELIJK VOORKOMENDE BESCHERMDE FLORA EN FAUNA

3.1 ECOLOGISCHE STRUCTUREN

plangebied

Het plangebied bestaat uit een deel van het landgoed De Haaf in Bergen (Noord-Holland). In de villa op het landgoed is een kookschool gevestigd. Het landgoed wordt verder gebruikt voor congressen en trainingen. Hiervoor zijn in de jaren zeventig een tweetal gebouwen aan het landgoed toegevoegd. Deze worden gebruikt als vergaderzalen en voor overnachtingen. Daarnaast is een houten schuurtje met golfplatendak aanwezig. Tussen het houten schuurtje en het congresgebouw is een parkeerplaats aanwezig. De bebouwing uit de jaren '70 en het houten schuurtje worden gesloopt.

Het landgoed bestaat voor het grootste deel uit gazon. Op het gazon zijn enkele verspreid staande bomen en boomgroepen aanwezig. Langs de rand van het landgoed, met uitzondering van het deel van het landgoed dat aan de Koninginneweg grenst, is een brede singel gelegen. Deze bestaat uit berk, els, esdoorn en eik. In de ondergroei is veel hulst en plaatselijk braamstruweel aanwezig. Ook langs het parkeerterrein is een brede singel aanwezig. De beplanting op het landgoed is een geschikt biotoop voor bos- en struweelvogels, zoals vink, merel, winterkoning, vlaamse gaai en holenduif. Tijdens de biotooptoets zijn tevens twee groene spechten waargenomen. Verspreid over het landgoed zijn kleine holten in de bomen waargenomen. Het gaat hierbij vooral om holten bij knoesten. Deze holten zijn te klein om te worden gebruikt door hollenbroeders als spechten en uilen, maar worden mogelijk door vleermuizen gebruikt als rust- en verblijfplaats. Spechtenholten en verse haksporen van spechten zijn niet waargenomen.

In de noordelijke punt van het landgoed en in de zuidwestelijke hoek zijn twee vijvers aanwezig. Deze vijvers staan met elkaar in verbinding via een ca. 1.5 meter brede sloot. In de sloot en de zuidelijke vijver is veel bladval aanwezig. Daarnaast worden ze sterk beschaduwd door de beplanting langs de rand van het landgoed. Ook bevindt zich in de sloot grofvuil, zoals tuinstoelen en planken. De sloot en de zuidelijke vijver zijn daarom minder geschikt als voortplantingsbiotoop voor amfibieën en vissen. De noordelijke vijver bevindt zich in een open deel van het landgoed en langs een deel van de oever is riet aanwezig. Deze vijver heeft daardoor meer waarde als leefgebied voor amfibieën. Tijdens de biotooptoets is hier een paartje meerkoeten waargenomen. Op de scheiding tussen kadastraalperceel 2352 en 2322 en bij het parkeerterrein zijn sloten aanwezig. Ook deze sloten worden begeleid door beplanting en zijn hierdoor minder geschikt als leefgebied voor amfibieën. De sloten in het plangebied staan niet in verbinding met wateren in de omgeving.

omgeving

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom van Bergen. In de directe omgeving van het plangebied staan vrijstaande huizen met grote, groene tuinen. Ten noordoosten van de Koninginneweg bevindt zich een park. In dit park is een waterpartij aanwezig. Ten westen van Bergen ligt het Habitatrichtlijngebied Noordhollands Duinreservaat. Dit gebied is aangewezen vanwege het voorkomen van typische duinvegetaties, waarvan een groot deel bestaat uit beboste duinen. De werkzaamheden in het plangebied zijn niet van invloed op het Habitatrichtlijngebied Noordhollands Duinreservaat omdat het plangebied op grote afstand van het Habitatrichtlijngebied ligt.

3.2 BESCHERMDE SOORTEN

De combinatie van het bron- en literatuuronderzoek en de biotooptoets leidt tot de onderstaande tabellen van de soortgroepen zoogdieren, vleermuizen, vissen, amfibieën, reptielen, vlinders, mieren en vogels. Uit de soortengroepen vaatplanten en libellen zijn geen beschermde exemplaren aangetroffen of te verwachten.

In de onderstaande tabellen is voor iedere soort aangegeven of de soort bescherming geniet en waarop deze gebaseerd is. Bescherming op basis van de Flora- en Faunawet staat in de kolom flora en fauna. Hierbij is tevens aangegeven of de soort is aangemerkt als algemeen, overig of streng beschermde soort. Vermelding op de Rode lijst is weergegeven in de kolom rode lijst. Bescherming op basis van de Habitat- of Vogelrichtlijn is weergegeven in de kolom habitat of vogel. In dat geval wordt vermeld of de soort is opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn of bijlage I van de Vogelrichtlijn.

zoogdieren, m.u.v. vleermuizen

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
bosmuis	algemeen			2	
bunzing	algemeen			2	
dwergmuis	algemeen			2	
dwergpspitsmuis	algemeen			2	
eekhoorn	overige			2	
egel	algemeen			1,2	dood exemplaar
gewone bosspitsmuis	algemeen			2	
haas	algemeen			2	
hermelijn	algemeen			2	
konijn	algemeen			2	
mol	algemeen			2	
rosse woelmuis	algemeen			2	
veldmuis	algemeen			2	
vos	algemeen			2	
waterspitsmuis	streng	x		2	
wezel	algemeen			2	
woelrat	algemeen			2	

1 Biotooptoets 7 maart 2007

2 Atlas van de Nederlandse zoogdieren, 1992, gegevens 1988

In het plangebied komen alleen algemeen beschermde zoogdiersoorten voor. Voor de algemeen beschermde vos en haas ligt het plangebied te geïsoleerd binnen de bebouwde kom. Deze soorten komen niet in het plangebied voor.

Ook voor de overig beschermde eekhoorn en de streng beschermde waterspitsmuis is het plangebied niet geschikt. Voor de streng beschermde waterspitsmuis ontbreken geschikte watergangen. Deze soort wordt vooral aangetroffen in (polder)sloten met helder water en een brede rietoever. In de sloten in het plangebied ontbreekt de rietoever en ligt door de bladval een dikke sliblaag, waardoor het water erg troebel is. Voor de waterspitsmuis die op zicht jaagt, zijn deze sloten dan ook ongeschikt als leefgebied. Voor de eekhoorn geldt dat, hoewel in het plangebied veel beplanting aanwezig is, het plangebied te klein is en geïsoleerd ligt binnen de bebouwde kom van Bergen. Een verbinding met de duinbossen ten westen van Bergen is niet aanwezig. Het voorkomen van overig en streng beschermde zoogdieren in het plangebied is hiermee uit te sluiten.

vleermuizen

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
baardvleermuis	streng		IV	2,3	
gewone dwergvleermuis	streng		IV	2,3	
gewone grootvleermuis	streng		IV	2,3	
laatvlieger	streng		IV	2,3	
meervleermuis	streng		II,IV	3	
rosse vleermuis	streng		IV	2,3	
ruige dwergvleermuis	streng		IV	3	
watervleermuis	streng		IV	2,3	

1 Biotooptoets 7 maart 2007

2 Atlas van de Nederlandse zoogdieren, 1992, gegevens 1988

2 Atlas van de Nederlandse vleermuizen, 1997

Het plangebied en omgeving is zeer geschikt voor diverse vleermuissoorten. Soorten als de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger hebben hun verblijfplaats in gebouwen en komen algemeen voor in het stedelijk gebied. Zij jagen onder andere in parken en stadsbossen. Daarnaast maken zij gebruik van lijnvormige elementen als migratieroute naar het buitengebied. In het plangebied zijn dergelijke verbindende lijnvormige elementen niet aanwezig. Wel is het plangebied geschikt als foerageergebied. De te slopen bebouwing in het plangebied is niet geschikt voor bewoning door vleermuizen. De daklijsten sluiten nauw

aan tegen de muren en ook het dak verkeert in goede staat. Bovendien zijn in de omgeving zeer veel oudere woningen aanwezig, die beter toegankelijk zijn voor vleermuizen.

De rosse vleermuis verblijft vrijwel uitsluitend in boomholten, soms samen met de gewone grootvleermuis, watervleermuis en de ruige dwergvleermuis, die ook allen hun verblijfplaats in bomen hebben. Zowel voor de rosse vleermuis als de watervleermuis geldt echter dat in een gebied vele tientallen bomen met holten aanwezig moeten zijn, wil het gebied geschikt zijn als leefgebied voor deze soort. In het plangebied zijn wel diverse geschikte bomen aanwezig, maar niet in die mate die voor de beide vleermuissoorten zijn vereist. Het plangebied is daarmee niet geschikt voor de rosse vleermuis en de watervleermuis. De bossen ten westen van Bergen vormen zeer waarschijnlijk geschikt leefgebied voor deze soorten.

Baardvleermuizen bewonen 's zomers zowel gebouwen als bomen. Deze soort jaagt vooral in besloten landschap met veel bos. Het plangebied voldoet niet aan deze kenmerken. Bovendien zijn in het westen van Nederland de meeste waarnemingen gedaan in het bosrijke binnenduingsgebied, onder andere in de omgeving van Bergen. Zeer waarschijnlijk komt de baardvleermuis voor in de bossen in het nabijgelegen duingebied.

Ook voor de meervleermuis is het plangebied niet geschikt. Zij jaagt namelijk voornamelijk boven grote wateren, zoals plassen, kanalen en brede watergangen. Daarnaast mijdt deze soort het stedelijk gebied.

De ruige vleermuis jaagt vooral in bossen of in de nabijheid van bomen. In het bosrijke binnenduingsgebied is de ruige vleermuis talrijk. Maar daarnaast jaagt zij ook bij houtwallen en bomenlanen. Deze soort is mogelijk in het plangebied aanwezig. De gewone grootvleermuis komt vooral voor in structuurrijke bossen en parklandschappen. In stedelijk gebied foerageert deze soort in parkachtige omgeving, waar voldoende beschutting aanwezig is. 's Zomers verblijft de gewone grootvleermuis o.a. in holten en spleten in bomen. Ook de gewone grootvleermuis zou mogelijk in het plangebied voor kunnen komen.

vissen

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
bittervoorn	streng	x	II	2,4	
1	Biotooptoets 7 maart 2007				
2	Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen, 1997				
3	Jaarverslag RAVON 2005 (2006)				
4	soorten van de Europese Habitatrichtlijn (2004)				

In het plangebied zijn een aantal sloten aanwezig. Deze zijn echter niet geschikt voor de bittervoorn, vanwege de sterke beschaduwing en bladinvall. De bittervoorn komt zeer waarschijnlijk voor in het poldergebied ten oosten van Bergen. Een verbinding tussen dit poldergebied en de sloten in het plangebied is niet aanwezig.

amfibieën

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
bruine kikker	Algemeen			2	
gewone pad	Algemeen			2	
kleine watersalamander	Algemeen			2	
rugstreepad	Streng		IV	2,3	

- 1 Biotooptoets 7 maart 2007
- 2 Jaarverslag RAVON 2005 (2006)
- 3 Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Holland (2002)

Naast enkele algemeen beschermde amfibieënsoorten wordt in de literatuur melding gemaakt van het voorkomen van de rugstreepad voor het uurhok, waarin het plangebied is gelegen. De rugstreepad is echter een soort van pioniersituaties, zoals recent vergraven terrein en het duingebied. In het plangebied zijn dergelijke biotopen niet aanwezig. De vermelding van de rugstreepad heeft zeer waarschijnlijk betrekking op het duingebied ten westen van Bergen, hoewel deze soort in Noord-Holland ook in polders voorkomt.

De bruine kikker en de kleine watersalamander stellen weinig eisen aan hun leefgebied. Ook de gewone pad komt voor in de meest uiteenlopende biotopen, waaronder stadsranden, parken, heiden en bosgebieden. De noordelijke vijver in het plangebied is geschikt als voortplantingswater voor deze amfibieën. Daarnaast is geschikt land- en overwinteringsbiotoop aanwezig in de vorm van de singel aan de rand van het landgoed. Dit maakt het plangebied geschikt als compleet leefgebied voor deze algemeen beschermde amfibieën.

reptielen

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
zandhagedis	overige			2,3	

- 1 Biotooptoets 7 maart 2007
- 2 Jaarverslag RAVON 2005 (2006)
- 3 Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Holland (2002)

Naar verwachting zal de zandhagedis geen gebruik maken van het plangebied. Deze soort verblijft in open zandige biotopen. Deze biotopen zijn niet in het plangebied aanwezig. De soort komt zeer waarschijnlijk voor in het duingebied ten westen van Bergen.

vlinders

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
rouwmantel	streng	x		2	

- 1 Biotooptoets 7 maart 2007
- 2 De dagvlinders van Nederland (2006)

De rouwmantel is binnen Nederland geen standvlinder. Wel vinden regelmatig invasies plaats vanuit zuidelijke richting. De soort weet zich echter tot nu toe niet te vestigen in Nederland. Het permanent voorkomen van de rouwmantel in het plangebied is daarmee uit te sluiten.

mieren

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
behaarde rode bosmier	algemeen			2	

- 1 Biotooptoets 7 maart 2007
- 2 De wespen en mieren van Nederland (2004)

De behaarde rode bosmier, die mogelijk in het plangebied voorkomt, is een soort van bos- en heideterreinen. Het plangebied is daarmee ongeschikt voor deze miersoort. Geschikt biotoop voor deze soort is aanwezig in de duinen ten westen van Bergen.

vogels

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	VOGEL	BRON	OPMERKING
boomklever	overige			2	
boomkruiper	overige			2	
boompieper	overige			2	
braamsluiper	overige			2	
ekster	overige			1,2	
fitis	overige			2	
fluitier	overige			2	
gekraagde roodstaart	overige			2	
glanskop	overige			2	
grasmus	overige			2	
graspieper	overige	x		2	
grauwe vliegenvanger	overige	x		2	
groene specht	overige	x		1,2	
groenling	overige			2	
grote bonte specht	overige			2	
grote lijster	overige			2	
heggenmus	overige			2	
holenduif	overige			2	
houtduif	overige			1,2	
huismus	overige	x		2	
huiszwaluw	overige	x		2	
kauw	overige			2	
kneu	overige	x		2	
koekoek	overige	x		2	
koolmees	overige			1,2	
kuifmees	overige			2	
meerkoet	overige			1,2	
merel	overige			1,2	
nachtgaal	overige	x		2	
pimpelmees	overige			2	
putter	overige			2	
ringmus	overige	x		2	
roodborst	overige			1,2	
sijs	overige			2	
sperwer	overige			2	
spotvogel	overige	x		2	
spreeuw	overige			2	
staartmees	overige			2	
tjiftjaf	overige			2	
tuinfluitier	overige			2	
vink	overige			1,2	
vlaamse gaai	overige			1,2	
waterhoen	overige			1,2	
wilde eend	overige			1,2	
winterkoning	overige			1,2	
witte kwikstaart	overige			2	
zanglijster	overige			2	
zwarte kraai	overige			1,2	
zwarte mees	overige			2	
zwarte roodstaart	overige			2	
zwartkop	overige			2	

1 Biotooptoets 7 maart 2007
2 Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998 - 2000

Tijdens de biotooptoets zijn verschillende vogelsoorten waargenomen. Het ging hierbij om algemene struweelvogels als vink, merel, roodborst, koolmees en winterkoning. Verder zijn ekster, zwarte kraai en houtduif waargenomen. Op de vijver en in de sloot zwommen watervogels als wilde eend en meerkoet. Daarnaast zijn twee groene spechten waargenomen. Zij vlogen vanaf de Marijkeweg naar de singel rond het parkeerterrein. Hoewel in het plangebied veel bomen met holten aanwezig zijn, zijn de bomen in het plangebied niet geschikt als verblijfplaats voor de groene specht. De aanwezige holten zijn

te klein en bovendien maken de spechten alleen gebruik van zelf uitgehakte holten. Dergelijke holten of andere haksporen van de groene specht zijn niet waargenomen. Ook voor andere vogelsoorten, zoals uilen, zijn de holten te klein. In het plangebied zijn geen nesten van roofvogels aangetroffen en zijn geen kolonies van koloniebroedende vogels aanwezig. Deze vogels kunnen echter wel gebruik maken van het plangebied om te foerageren.

3.3 ONTHEFFINGSPLICHTIGE SOORTEN

Ontheffingsplichtige soorten zijn overige en streng beschermde soorten. In het plangebied zijn overig beschermde vogels en zeer waarschijnlijk ook streng beschermde vleermuizen aanwezig. Alle vogels welke zijn opgenomen in de tabel bij de soortengroep vogels zijn aangewezen als overige beschermde soort in het kader van de Flora- en faunawet. Alleen voor hollenbroeders en koloniebroeders is een ontheffing nodig. In het plangebied zijn geen kolonies aanwezig, maar mogelijk wel hollenbroeders.

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	OPMERKING
gewone dwergvleermuis	streng		IV	
gewone grootoorvleermuis	streng		IV	
laatvlieger	streng		IV	
ruige dwergvleermuis	streng		IV	
vogels	overig			zie tabel § 3.2

3.4 CONFLICTEN MET DE FLORA- EN FAUNAWET (SCHADE AAN BESCHERMDE SOORTEN)

Uitvoering van de activiteiten brengt de duurzame instandhouding van de populaties beschermde soorten niet in gevaar. De soortengroepen zoogdieren, vleermuizen, vogels en amfibieën ondervinden hinder van de activiteiten die gaan plaatsvinden.

zoogdieren

Bij de werkzaamheden ten behoeve van de bouw van woningen op het landgoed De Haaf, wordt schade toegebracht aan zoogdieren als muizen, mol, konijn en marterachtigen. Het plangebied vormt een compleet leefgebied voor muizen, waarin ruimte wordt gevonden voor foerageren, nest- en voortplantingsgelegenheden en rust- en overwinteringsplaatsen. De werkzaamheden ontnemen deze soorten een deel van hun leefgebied. De meeste muizen kunnen bij aanvang van de activiteiten tijdig het plangebied verlaten en zullen in de directe omgeving een nieuw onderkomen zoeken. Gezien de mogelijke aanwezigheid van hollen kan niet voorkomen worden dat bij de graafwerkzaamheden (onbedoeld) exemplaren zullen worden gedood. Immers, bij dreigend gevaar bestaat de kans dat deze dieren hun hollen in vluchten in de illusie hier veilig te zijn. De aanwezige muizen zijn echter zo algemeen en hebben een dermate hoge reproductie dat de populaties niet in gevaar komen. Ook de mol ondervindt mogelijk schade door de werkzaamheden. Omdat de mol hoofdzakelijk onder de grond leeft, worden bij graafwerkzaamheden mogelijk mollengangen vernield, hierbij worden mogelijk ook onbedoeld exemplaren gedood. De egel en het konijn zijn flexibel en hebben een groter leefgebied dan de muizen. De (negatieve) gevolgen voor deze soorten zijn daarom ook beperkter. De kleine jagers (bunzing en hermelijn) zijn eveneens flexibel en gebruiken de beplantingen als leefgebied. De kleine jagers zullen het plangebied vooral gebruiken om te foerageren en misschien als verblijfplaats onder beplantingen. Zodoende

kan niet worden uitgesloten dat een exemplaar (onbedoeld) wordt gedood of verwond tijdens de werkzaamheden.

Voor alle zoogdieren, m.u.v. vleermuizen die mogelijk in het plangebied aanwezig zijn, geldt dat het alleen gaat om algemeen beschermde soorten, waarvoor geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd.

vleermuizen

De vleermuizen, die mogelijk in het plangebied voorkomen, maken op verschillende manieren gebruik van het plangebied. De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger gebruiken het plangebied om te foerageren. De singels in het plangebied worden mogelijk als migratieroute gebruikt. De ruige dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis verblijven daarnaast mogelijk in holle bomen op het landgoed.

De insteek bij het realiseren van de woningen en appartementen is om zoveel mogelijk van het groen te behouden. De bebouwing is dan ook voorzien op het huidige gazon en op de huidige parkeerplaats. Hierbij wordt zoveel mogelijk van de beplanting gespaard. Het foerageergebied en de mogelijke migratieroutes voor de vleermuizen blijven hierbij grotendeels intact. Met het verwijderen van de bomen, worden mogelijk verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis vernield. Hierdoor ondervinden deze soorten mogelijk schade van de werkzaamheden. Omdat op dit moment nog niet bekend is welke bomen verdwijnen, is niet met zekerheid te zeggen of de vleermuizen schade ondervinden van de werkzaamheden.

De vleermuizen zijn streng beschermd, waardoor bij schade voor deze soortgroep een ontheffing moet worden aangevraagd. Om meer zekerheid te verkrijgen omtrent het voorkomen van boombewonende vleermuizen in het plangebied wordt aanbevolen een aanvullend onderzoek naar vleermuizen uit te laten voeren, zodra bekend is welke beplanting zal verdwijnen. Op basis van het aanvullende onderzoek kan dan indien nodig, een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en faunawet worden aangevraagd en/of kunnen gerichte aanpassingen in het plan worden opgenomen om de vleermuizen te ontzien.

vogels

In het plangebied komen verschillende soorten vogels voor. Het gaat hierbij om verschillende algemene soorten (merel, vink, houtduif en boomkruiper) waarvan de populatie door de ingreep geen gevaar loopt. De roofvogels (waaronder sperwer) gebruiken het plangebied alleen om te foerageren. De invloed van de activiteiten op deze soorten is dat zij een klein deel van hun jachtgebied verliezen en dat een klein deel van hun prooiën verdwijnt. Echter de omgeving biedt voldoende foerageermogelijkheden om aan de eisen te voldoen. Tijdens de biotooptoets zijn geen nesten of resten van nesten van koloniebroeders gevonden in het plangebied. In het gebied zijn wel spechten waargenomen. Spechtenholen of andere haksporen zijn niet aangetroffen. De spechten hebben dan ook geen permanente verblijfplaatsen in het plangebied en gebruiken het gebied mogelijk om te foerageren. De spechten ondervinden geen schade van de werkzaamheden, wanneer een deel van de bomen wordt verwijderd. Omdat geen vaste verblijfplaats wordt verwijderd, is geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig.

amfibieën

In het plangebied komen mogelijk enkele algemeen beschermde amfibieën soorten voor. De noordelijke vijver, die mogelijk geschikt is als voortplantingsgebied voor amfibieën, blijft behouden. Ook de beplanting blijft grotendeels behouden. De amfibieën ondervinden geen schade van de werkzaamheden. Wanneer de zuidelijke vijver en de verbindende sloot worden opgeschoond, worden deze mogelijk ook geschikt voor amfibieën.

overige soortengroepen

Uit de soortengroepen planten, reptielen, dagvlinders, libellen, mieren en vissen zijn geen algemene, overige of streng beschermde soorten in het plangebied aangetroffen of te verwachten. Uit deze soortengroepen zullen dan ook geen soorten schade ondervinden van de activiteiten die uitgevoerd gaan worden op het landgoed De Haaf.

4 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

4.1 CONCLUSIE

Bij het herinrichten van het landgoed De Haaf wordt mogelijk schade toegebracht aan streng beschermde vleermuissoorten, zullen mogelijk verblijfplaatsen verdwijnen, maar wordt de duurzame instandhouding van de soorten niet bedreigd of verstoord. Wanneer schade aan vleermuizen wordt toegebracht, moet een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet worden aangevraagd. Wanneer bomen in het plangebied worden verwijderd, wordt aanbevolen een aanvullend onderzoek naar vleermuizen uit te laten voeren om meer zekerheid te verkrijgen omtrent het gebruik van het plangebied door deze streng beschermde soorten.

Voor de soortgroep vogels geldt dat geen in gebruik zijnde nesten mogen worden verstoord. Hiervoor moet voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied worden gecontroleerd op de aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten. Wanneer dergelijke nesten worden aangetroffen, geldt rond deze nesten een rustzone van 20 meter waarbinnen geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd. De werkzaamheden mogen pas worden uitgevoerd wanneer de vogels hun nesten vanzelf weer hebben verlaten, nadat het broedsel is afgerond en de jongen zijn grootgebracht.

4.2 AANVULLEND ONDERZOEK

Om meer zekerheid te verkrijgen omtrent het voorkomen van vleermuizen in het plangebied wordt aanbevolen aanvullend onderzoek uit te voeren naar vleermuizen. Tijdens dit onderzoek kan het gebruik van de boomholten door vleermuizen worden onderzocht. Dit onderzoek naar vleermuizen hoeft alleen te worden uitgevoerd indien bomen op het terrein verdwijnen. Het gaat hierbij vooral om bomen met holtes in de aaneengesloten beplanting aan de rand van het terrein en de singels rond de parkeerplaats. Wanneer alleen jonge aanplant of de coniferen rond de gebouwen worden verwijderd, is een aanvullend onderzoek niet nodig.

Het onderzoek naar vleermuizen kan het beste worden uitgevoerd, wanneer bekend is of en welk deel van de beplanting wordt verwijderd. Dan kan alsnog bekeken worden of een aanvullend onderzoek inderdaad nodig is. Het bomenonderzoek dat uitgevoerd wordt door BTL Bomendienst kan hiervoor als basis dienen.

Verder hebben vleermuizen een duidelijke jaarcyclus. In de winter zijn vleermuizen in winterrust en niet waar te nemen. In april, afhankelijk van de temperatuur, ontwaken ze uit hun winterrust en maken ze gebruik van tijdelijke verblijfplaatsen. Het meest actief zijn vleermuizen in de kraamperiode en in de paartijd. De kraamperiode van vleermuizen is in de maanden mei, juni en juli. De paartijd begint ongeveer half augustus, waarna de vleermuizen vanaf oktober tot november weer hun winterverblijfplaatsen opzoeken.

De beste periode voor aanvullend onderzoek naar vleermuizen is dan ook tijdens hun actieve periode. Dit betekent dat het aanvullend onderzoek kan worden uitgevoerd vanaf mei tot en met augustus.

LITERATUUR

Atlas van de Nederlandse broedvogels, Nederlandse Fauna 5, SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden, 2002.

Atlas van de Nederlandse vleermuizen, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997

Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen, Henrik W. de Nie, Media Publishing, Doetinchem, 1997

Atlas van de Nederlandse zoogdieren, Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht, 1992

Bekendmaking lijsten beschermde inheemse soorten, nummer 201, 13 november 2001

Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet, Stb. 2000, 523

Besluit vrijstelling beschermde dier en plantensoorten, Stb. 2000-525, Stb. 2001,499

Besluit Rode lijsten flora en fauna, Stb. 11 november 2004, 218.

De dagvlinders van Nederland, Nederlandse Fauna 7. De Vlinderstichting. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden, 2006.

De Nederlandse libellen, Nederlandse Fauna 4. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden, 2002.

De wespen en mieren van Nederland, Nederlandse Fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden, 2004.

Flora- en faunawet, wetnummer 402, staatsblad, 1998

Flora- en faunawet, wetnummer 656, staatsblad, 2001
Beschermde soorten: bijlage I en II van de Flora- en faunawet (Stb. 1998,402,

Habitatrichtlijn, (Richtlijn 92/43/EEG).

Natuurbeschermingswet, wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen, Stb. 2005, 195

Ravon jaarverslag 2005, RAVON Tijdschrift 24 jaargang 8 nummer 3, december 2006

Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Holland, provincie Noord-Holland, januari 2002

Soorten van de Habitatrichtlijn, Europese Natuur in Nederland, J.A.M. Janssen en J.H.J. Schaminée, KNNV Uitgeverij, Utrecht 2004

Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG).